

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนตามทฤษฎี วจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถ ในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต A Development of an Instructional Model Based on Pragmatics Theory to Enhance Interpretative Reading Ability of Undergraduate Students

กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์¹
มีชัย เอี่ยมจินดา²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอน 2) ออกแบบและพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอน 3) ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 4) ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา THAI 3206 การอ่านตีความ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านตีความ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) การอ่านตีความมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงควรฝึกให้นักศึกษามีความสามารถในการอ่านตีความ 2) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนและการเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ระยะที่ 2 ขึ้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ขั้นตอนที่ 1 ชั้นก่อนอ่าน ได้แก่ ชั้นเรียนรู้ลักษณะบทอ่าน ชั้นให้เครื่องมือผ่านการสาธิต ขั้นตอนที่ 2 ชั้นระหว่างอ่าน ได้แก่ ชั้นอ่านพินิจด้วยตนเอง ชั้นครั้นตรง แลกความเห็น ชั้นใช้ให้เป็นลองฝึกหัด และขั้นตอนที่ 3 ชั้นหลังอ่าน ได้แก่ ชั้นปฏิบัติซ้ำเพื่อประเมิน 3) เมื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นแล้วปรากฏว่านักศึกษามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร
e-mail : khрудaysi@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
e-mail : miemjind@yahoo.com

4) รูปแบบการเรียนการสอนส่งผลให้นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการอ่านตีความหลังเรียน ($\bar{X} = 21.70$, S.D. = 4.19) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 19.68$, S.D. = 3.90) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 5) นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน ทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ การอ่านตีความ

A Development of an Instructional Model Based on Pragmatics Theory to Enhance Interpretative Reading Ability of Undergraduate Students

Kittipong Wongtip

Meechai Iemjinda

Abstract

The objectives of this research were; 1) to conduct a needs analysis for the development of an instructional model, 2) to design and develop the instructional model, 3) to implement the instructional model in the classroom, and to evaluate the efficiency of the instructional model. The sample group consisted of 30 Thai-major students in Rajabhat Chiang Mai University who enrolled in THAI 3206 Interpretative Reading. The research instruments comprised an interpretative reading proficiency test, instructional management plans, and an opinion questionnaire. The data were analyzed for mean, standard deviation, and t-test. The study findings revealed that, 1) interpretative reading ability was so crucial that students needed practice to master it; 2) The constructed model had two phases. The first phase comprised planning and preparing students for learning. The second phase was organizing learning activities, which consists of three major steps. The first step was the pre-reading activities, consisting of understanding features of reading texts and demonstrating how to read interpretatively. The second step was the main reading activities, consisting of reading interpretatively by the students themselves, sharing ideas among group members, and practicing interpretative reading. The third step was the post-reading activity, comprising re-implementation for assessment, 3) the overall posttest scores of the students after having implemented the model were higher than the pre-test scores, 4) the posttest scores ($\bar{X} = 21.70$, S.D. = 4.19) on the interpretative reading proficiency test of the students were significantly higher than the pre-test scores ($\bar{X} = 19.68$, S.D. = 3.90) at the 0.05 level, and 5) the students generally think highly of the model.

Keywords : Instruction Model Pragmatics Theory, Interpretative Reading

บทนำ

การอ่านตีความมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เนื่องจากข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันบางครั้งผู้เขียนไม่ได้สื่อความหมายออกมาโดยตรง ผู้อ่านจึงต้องค้นหาเจตนาหรือจุดประสงค์ที่แท้จริงที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้รับรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้การอ่านตีความยังมีความสำคัญต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วย เพราะถ้าหากยังไม่สามารถอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญหรือเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสาร หรือไม่สามารถอ่านเพื่อให้เข้าใจเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียนได้แล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะใช้วิจารณญาณในการวินิจฉัย วิเคราะห์ความเป็นเหตุเป็นผล ความน่าเชื่อถือของเนื้อความ รวมทั้งประเมินค่าของสิ่งที่อ่านได้ว่ามีประโยชน์หรือไม่ เพราะฉะนั้นหากผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านตีความเป็นอย่างดีก็จะทำให้สามารถใช้สติปัญญาและประสบการณ์เพื่อทำความเข้าใจ วิเคราะห์ ประเมินค่าสิ่งที่อ่านโดยอาศัยหลักความจริงและเหตุผลต่อไปได้เพื่อให้ถึงขั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้รับผิดชอบสอนรายวิชา THAI 3206 การอ่านตีความ พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการอ่านตีความอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่น่าพึงพอใจมากนักสำหรับการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ มีศักยภาพและมีความสามารถในการสื่อสารได้ในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องเป็นครู เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนต่อไป จึงควรจะมีขีดความสามารถด้านการอ่านตีความอยู่ในระดับมากหรือมากที่สุด เพราะนอกจากจะทำให้ตนเองมีความสามารถในการอ่านตีความแล้วยังทำให้ตนเองเป็นผู้ที่มีความคิดลึกซึ้ง รู้จักพินิจพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ มีเหตุผล มองสิ่งต่างๆ อย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถนำทักษะในการอ่านตีความไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถด้านการอ่านของนักศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนของครู พบว่าผู้สอนยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและตีความให้นักศึกษาฟัง อีกทั้งยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านตีความไม่ถูกต้องมากนัก โดยสอนไปในแนวการแปลความหมายมากกว่าจะตีความ ปัจจัยอีกประการหนึ่งคือ สื่อหรืองานเขียน หากเป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้ว นักศึกษาสามารถตีความได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้ส่งสารมากกว่างานเขียนประเภทร้อยกรอง นอกจากนี้หากงานเขียนนั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักศึกษา นักศึกษาก็จะสามารถตีความได้ดีกว่างานเขียนที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักศึกษา

จากความสำคัญและปัญหาของการอ่านตีความดังกล่าวข้างต้นจึงมีงานวิจัยหลายเล่มที่ได้ศึกษาหาวิธีการสอนแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านตีความ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาการอ่านตีความ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการอ่านตีความมากขึ้น แต่ถ้าหากมีวิธีการสอนที่เป็นระบบหรือมีลำดับขั้นตอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการอ่านตีความจนสามารถตีความได้อย่างสมบูรณ์ตรงตามเจตนา

ของผู้เขียนน่าจะเป็นสิ่งที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตีความ และพบว่าทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ทฤษฎีหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการอ่านตีความก็คือ ทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์

ทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความหมายที่สื่อสารโดยผู้พูดหรือผู้เขียนและความหมายที่ตีความโดยผู้ฟังหรือผู้อ่าน เป็นการวิเคราะห์ว่าผู้พูดต้องการให้ถ้อยคำที่พูดออกไปสื่อความหมายอะไรและบริบทมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาเช่นไร รวมทั้งศึกษาเกี่ยวกับการที่ผู้รับสารสามารถอนุมานได้อย่างไรว่า การที่ผู้พูดพูดเช่นนั้นต้องการสื่อความหมายอะไรหรือที่พูดเช่นนั้นต้องการสื่อความหมายอะไรเพิ่มเติมมากกว่าสิ่งที่พูด (กฤษฎดาวรรณ หงส์ลดาธรรม และ ธีรณัฐ โชคสุวรรณ, 2551 : 11-16; สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, 2552 : 1-2) ซึ่งทฤษฎีนี้จะกล่าวถึง ตัวบ่งบอก (deixis) สภาวะเกิดก่อน (presupposition) ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยในการสนทนา (conversational implicature) วัจนกรรม (speech act) หลักการความสุภาพ (politeness principle) และการวิเคราะห์หีบสนทนา (conversation analysis) เนื้อหาต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านสามารถตีความหมายที่แท้จริงที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการจะสื่อได้ ยกตัวอย่างเช่น มีผู้ถามว่า “เวลาก็โหมงแล้ว” แล้วมีผู้ตอบว่า “เพลงชาติเพิ่งจบไป” เมื่อพิจารณาจากคำตอบแล้ว จะเห็นว่าไม่มีถ้อยคำใดที่แสดงว่าผู้ตอบกำลังตอบคำถาม ผู้ถามจะต้องพิจารณาจากบริบท สภาวะเกิดก่อน ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยและวัจนกรรมด้วยตนเองว่า ทำไมผู้ตอบจึงพูดเช่นนั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำตอบแล้ว จะเห็นว่าผู้ตอบใช้วัจนกรรมอ้อมในการสื่อสาร คือ ไม่ได้ตอบว่าเวลาก็โหมง แต่ใช้ถ้อยคำอื่นเพื่อแสดงถึงเวลา คือ เวลาที่เปิดเพลงชาติ ซึ่งผู้ถามจะต้องอาศัยสภาวะเกิดก่อนและความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยในการสนทนาว่าในประเทศไทยเวลาแปดโมงเช้าหรือหกโมงเย็นจะมีการเปิดเพลงชาติไทยในสื่อวิทยุและโทรทัศน์ จากนั้นผู้ถามก็ต้องอาศัยบริบทว่า ณ เวลานั้นเป็นเวลาเช้าหรือเวลาเย็น จึงจะสามารถทราบคำตอบได้ว่าเวลาเท่าไร

จากการศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ในประเทศไทยพบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยในสายอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศพบว่า มีการศึกษาวิจัยทางด้านศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ด้วย ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่สอง เพื่อยืนยันว่าวัจนปฏิบัติศาสตร์สามารถที่จะสอนได้และควรจะไปใช้ในการจัดการเรียนสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษา (Liu, 2007: iv; Fauzul, 2013 : 113; Jing, 2007 : 1)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคิดว่าหากมีการนำทฤษฎีวัจนปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านตีความมากยิ่งขึ้น กอปรกับยังไม่พบงานวิจัยเรื่องใดที่นำทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอ่านตีความ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีความสามารถในการอ่านตีความมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถใช้ความสามารถด้านการอ่านตีความเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มพูนให้แก่ตนเองทั้งในการเรียน การดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคต ตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองให้

มีทักษะและความสามารถในการอ่านระดับสูงต่อไปได้ ซึ่งจะทำให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี วัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
4. เพื่อประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา THAI 3206 การอ่านตีความ ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้อง รวมทั้งสิ้น 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา THAI 3206 การอ่านตีความ ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยใช้วิธีการจับสลาก (อุเทน ปัญญา, 2543 : 131-138)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชา การอ่านตีความในระดับอุดมศึกษา
- 2.2 แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนอ่านตีความ
- 2.3 แบบสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา การอ่านตีความ
- 2.4 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจากเอกสาร
- 2.5 ประเด็นการสนทนากลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี วัจนปฏิบัติศาสตร์

2.6 แบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์

2.7 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการอ่านตีความ

2.8 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านตีความ

2.9 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์

2.10 ประเด็นการสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนและการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (research and development) ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (needs analysis) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการอ่านตีความในระดับอุดมศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาการอ่านตีความที่สอนในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ จำนวน 7 แห่ง และสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ จำนวน 10 คน รวมทั้งสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตทั้งที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนรายวิชาการอ่านตีความ จำนวน 40 คน จากนั้นจึงนำผลการศึกษาสภาพปัญหาการสอนอ่านตีความที่พบมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และคำอธิบายรายวิชา THAI 3206 การอ่านตีความของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (design and development) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน จากนั้นจึงออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ตามองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ ได้แก่ คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (implementation) เป็นขั้นตอนที่นำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงทดลอง (pre-experimental design) แบบกลุ่มเดียว วัดก่อน-หลัง (the one-group pretest-posttest design) เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วยงานเขียนร้อยแก้ว ได้แก่ คำคม เรื่องขำขัน โฆษณา และเรื่องสั้น ส่วนงานเขียนร้อยกรอง

ได้แก่ คำประพันธ์คัดสรรจากวรรณคดีไทยและบทกวีซีไรต์ ใช้เวลาดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 15 สัปดาห์ เมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์และสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนและการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน (evaluation) เป็นขั้นตอนประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ และการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาก่อนและหลังการทดลอง

4.2 ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน

4.3 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลและอภิปรายการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. การอ่านตีความมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงควรฝึกให้นักศึกษามีความสามารถในการอ่านตีความ

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนและการเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา ระยะที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย ขั้นตอนก่อนอ่าน ได้แก่ ขั้นเรียนรู้ลักษณะบทอ่าน ขั้นให้เครื่องมือผ่านการสาธิต ขั้นระหว่างอ่าน ได้แก่ ขั้นอ่านพินิจด้วยตนเอง ขั้นครั้นแรกแลกความเห็น ขั้นใช้ให้เป็นลองฝึกหัด และขั้นหลังอ่าน ได้แก่ ขั้นปฏิบัติซ้ำเพื่อประเมิน

3. เมื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นแล้วปรากฏว่านักศึกษามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการอ่านตีความหลังเรียน ($\bar{X} = 21.70$, S.D. = 4.19) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 19.68$, S.D. = 3.90) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.38)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนปรากฏดังนี้

1.1 ผลจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารพบว่า คำอธิบายรายวิชาและวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการอ่านตีความของมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ มีประเด็นสำคัญที่เหมือนกันคือ เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ หลักการ และกระบวนการอ่านตีความ การตีความวรรณกรรมที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง วิธีการวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินผลโดยการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค การทดสอบย่อย การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการอภิปราย การตอบคำถาม หรือการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนหรือในกลุ่ม การทำแบบฝึกหัด การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2 ผลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่เรียนรายวิชาการอ่านตีความพบว่า การอ่านตีความมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะช่วยพัฒนาทักษะการคิดของนักศึกษา ซึ่งทักษะการคิดถือว่าเป็นพื้นฐานที่ดีของการเรียนรู้ (วรลดา หนูรุ่ง, 2559 : 61) และจำเป็นเป็นอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงทางด้านสติปัญญาของนักศึกษา (สุภภัทร์ ทัพซ้าย, 2557 : 58) แต่การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการอ่านตีความยังมีปัญหา ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากวิธีสอนของครูที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการฝึกทักษะ หรือหากมีการแบ่งกลุ่มให้นักศึกษาตีความงานเขียนร่วมกันก็ปรากฏว่านักศึกษาไม่มีการระดมสมองหรือไม่มีการปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อตีความงานเขียน ซึ่งก็อาจจะเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากนัก จึงทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ผู้สอนยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสำคัญในการอ่านตีความไม่ถูกต้องชัดเจน ทำให้บางครั้งสอนเน้นไปในแนวการแปลความหมายมากกว่าจะตีความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเขียนประเภทร้อยกรอง ครูผู้สอนมักจะแปลคำประพันธ์แต่ไม่ได้ตีความให้ลึกไปถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งแท้ที่จริงแล้วการแปลคำประพันธ์หรือการถอดคำประพันธ์นั้นเป็นเพียงขั้นตอนแรกในการตีความเท่านั้น (บาทหยัน อิมสำราญ, 2557 : 39)

ส่วนปัญหาที่เกิดจากตัวผู้เรียนคือ ผู้เรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน อ่านน้อย ทำให้ขาดคลังคำศัพท์และขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนอธิบายความคิดของตนเอง ปัญหาอีกประเด็นหนึ่งที่พบก็คือ หากเป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้ว นักศึกษาจะสามารถตีความได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้ส่งสารมากกว่างานเขียนประเภทร้อยกรอง ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าผลการศึกษาเป็นไปตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (schema theory) ที่มีแนวคิดว่าความรู้เดิมเป็นรากฐานในการทำความเข้าใจ

เรื่องต่างๆ ที่จะเรียนรู้ ยิ่งมีความรู้หรือประสบการณ์เดิมในเรื่องนั้นๆ มากเท่าใดก็จะสามารถวิเคราะห์เรื่องนั้นๆ ได้อย่างมีวิจารณ์ญาณมากขึ้นเท่านั้น (สมิตรา ด้านพาณิชย์, 2550 : 22)

ในประเด็นของวิธีการสอนอ่านตีความนั้น อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการอ่านตีความมีความเห็นว่าผู้สอนควรจะต้องอธิบายหลักและกระบวนการอ่านตีความให้ชัดเจน จากนั้นจึงให้นักศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ แล้วให้อ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด หลังจากนั้นจึงให้นักศึกษาได้ฝึกการตีความ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยให้คำชี้แนะและกระตุ้นให้นักศึกษาคิด สื่อหรือเนื้อหาควรจะมีทั้งงานเขียนที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง การวัดและประเมินผลควรจะมีการวัดและประเมินในหลายๆ ด้าน

ผลจากการสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตพบว่า นักศึกษาต้องการให้ผู้สอนอธิบายอย่างละเอียดเกี่ยวกับวิธีการในการตีความ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าหากอ่านแล้วไม่สามารถที่จะจับใจความได้ก็จะไม่สามารถตีความได้ เนื่องจากขั้นตอนแรกของการตีความจะต้องอ่านเรื่องที่จะตีความโดยละเอียดคือ จะต้องพยายามจับประเด็นสำคัญให้ได้แล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเอง ข้อความหรือเรื่องนั้นมีความหมายถึงสิ่งใด ต่อจากนั้นจึงใช้การแปลความและขั้นตอนสุดท้ายก็คือการตีความ นอกจากนี้นักศึกษายังมีความเห็นว่า ผู้สอนควรจะมีการสาธิตการตีความสารประเภทต่างๆ ด้วยบทอ่านที่นำมาสอนควรจะต้องมีความชัดเจนและสามารถตีความได้ตรงกัน ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรมีทั้งอัตนัยและปรนัยที่เน้นการคิดวิเคราะห์

1.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการสอนอ่านตีความที่พบกับวัตถุประสงค์และคำอธิบายรายวิชา THAI 3206 การอ่านตีความของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่พบว่า สารสำคัญของรายวิชาการอ่านตีความของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ไม่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ จุดประสงค์ในการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้เขียนขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ผู้สอนต้องกำหนดประเภทของงานเขียนร้อยแก้วและร้อยกรองเองเนื่องจากคำอธิบายรายวิชาไม่ได้กำหนดเนื้อหาไว้ ในส่วนของการวัดและประเมินผลมีการทดสอบท้ายบท การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การทำแบบฝึกหัด การทำงานกลุ่ม การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าชั้นเรียน และการมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน

2. ผลการออกแบบและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนปรากฏดังนี้

2.1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) วิธีการวัดและประเมินผล โดยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องได้รับการตรวจสอบเพื่อยืนยันว่ามีประสิทธิภาพ ส่วนผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ พบว่า เนื้อหาของทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์มี 6 หัวข้อ แต่การวิเคราะห์เจตนาที่แท้จริงของผู้พูดหรือผู้เขียนไม่จำเป็นต้องใช้ทุกหัวข้อ ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงเลือกใช้เพียง 4 หัวข้อ ได้แก่ ตัวบ่งบอก สภาวะเกิดก่อน ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยในการสนทนาและวัจนกรรม ส่วนผลการศึกษาการจัดการเรียนการสอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ตามแนวคิดของ

Brock & Nagasaka (2005 : 20) พบว่า มี 4 ขั้นตอน ซึ่งใช้ในการจัดการเรียนการสอนพูด แต่ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถที่จะนำมาประยุกต์และดัดแปลงให้เข้ากับการสอนอ่านได้

2.2 ผลการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลา ได้แก่ ระยะเวลาที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา และระยะเวลาที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ ขั้นก่อนอ่าน มีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อยคือ เรียนรู้ลักษณะบทอ่าน เครื่องมือผ่านการสาธิต ขั้นระหว่างอ่าน มีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อยคือ อ่านพินิจด้วยตนเอง ครั้นตรงแลงความเห็น ใช้ให้เป็นลองฝึกหัดและขั้นหลังอ่าน มีขั้นตอนย่อยคือ ปฏิบัติซ้ำเพื่อประเมิน และ 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิกมาส มากจ้อย (2553) และแสงเดือน เจริญฉิม (2552)

2.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทำให้องค์ประกอบทุกส่วนมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ดังที่ Joyce, Weil & Calhoun (2009 : 13) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพแบบแผนการสอนหรือกิจกรรมต้องมีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยองค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอน บทบาทผู้เรียนและผู้สอน และการวัดและประเมินผลต้องผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพบว่า ความสามารถในการอ่านตีความของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อจำแนกคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนตามประเภทของงานเขียนพบว่า นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการอ่านตีความร้อยแก้วและร้อยกรองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนามานี้ได้จัดลำดับมาแล้วเป็นอย่างดี ขั้นตอนแต่ละขั้นตอนมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน กิจกรรมที่ให้นักศึกษาทำเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตีความมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนยังสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ของนักศึกษา การดำเนินการในระยะนี้จะทำให้ครูมองเห็นภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนว่า ควรจะมีจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างไร เนื้อหาที่ใช้ในการสอนควรประกอบด้วยเนื้อหาใดบ้าง สื่อการเรียนการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้คืออะไร และจะมีวิธีการวัดและประเมินว่านักศึกษบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้อย่างไร

ระยะที่ 2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ระยะนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

1. ชั้นก่อนอ่าน ชั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความรู้เดิม กระตุ้นให้นักศึกษานำความรู้เดิมที่มีอยู่มาใช้ทำความเข้าใจบทอ่าน กิจกรรมย่อยที่ผู้วิจัยได้กำหนดในชั้นตอนนี้ประกอบด้วย

1.1 เรียนรู้ลักษณะบทอ่าน ชั้นตอนนี้ครูและนักศึกษาร่วมกันอภิปรายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของบทอ่านที่เรียน เช่น องค์ประกอบ โครงสร้าง ลักษณะการใช้ภาษา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับชั้น see ดังที่ Brock & Nagasaka (2005 : 20) ได้กล่าวไว้ว่า ชั้นตอนแรกของการสอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ ควรจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษาที่อยู่ในบริบทต่างๆ เพราะภาษาในบริบทที่ต่างกันก็จะมีลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของบทอ่านตลอดจนลักษณะการใช้ภาษาในบทอ่าน จะช่วยให้นักศึกษาสามารถจับประเด็นที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ให้เครื่องมือผ่านการสาธิต ชั้นตอนนี้ครูสาธิตวิธีการอ่านโดยใช้ความรู้ด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ช่วยในการตีความให้นักศึกษาดูเป็นตัวอย่าง ได้แก่ การใช้ตัวบ่งบอก สภาวะเกิดก่อน ความหมายที่บังเป็นนัยในการสนทนา วัจนกรรม ซึ่งการที่ครูสาธิตให้ผู้เรียนดูจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและวิธีการคิดที่นำไปสู่การเรียนรู้ต่างๆ ได้จากการสาธิตของครู (Pressley & Harris, 1993 : 24)

2. ชั้นระหว่างอ่าน ชั้นตอนนี้เป็นชั้นตอนที่ให้นักศึกษาอ่านอย่างอิสระ โดยครูคอยให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ เมื่อนักศึกษาต้องการ ซึ่งในชั้นตอนนี้มีขั้นตอนการเรียนการสอนย่อยดังนี้

2.1 อ่านพินิจด้วยตนเอง ชั้นตอนนี้ครูแจกบทอ่านอีก 1 เรื่อง ให้นักศึกษา แล้วให้นักศึกษาแต่ละคนอ่านบทอ่านด้วยตนเองตามวิธีการที่ครูสาธิต โดยครูคอยให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีกลุ่ม constructivism ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองโดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่แล้วมาเป็นเกณฑ์ช่วยในการตัดสินใจ การให้ความช่วยเหลือชี้แนะแก่ผู้เรียนในลักษณะของ assisted learning หรือ scaffolding เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ไปถึงระดับที่อยู่ในศักยภาพของตนเองได้ (Vygotsky, 1997 : 130)

2.2 ครั้นแครงแลกเปลี่ยน ชั้นตอนนี้ครูให้นักศึกษารวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักศึกษาความสามารถที่มีทั้งระดับเก่ง ปานกลางและอ่อน เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการตีความบทอ่านจากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการตีความ เมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่มแล้วครูและนักศึกษาทั้งชั้นร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปที่เป็นไปได้ในการตีความบทอ่านที่ได้อ่านไป ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นตอนนี้ สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) ที่ Johnson & Johnson (1994 : 31-32) ได้กล่าวไว้ว่า หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกันนอกจากจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้วยังช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์มากอีกชั้นด้วย

2.3 ใช้ให้เป็นลองฝึกหัด ชั้นตอนนี้ครูให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับบทอ่านที่ได้อ่าน ซึ่งชั้นตอนนี้ก็สอดคล้องกับทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยงของ Thorndike ที่ระบุว่า เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้ว

หากได้รับการฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญและเป็นความเคยชินจะทำให้การเรียนรู้
นั้นคงทนถาวร ยิ่งฝึกมากเท่าใดก็ยิ่งถูกต้องเท่านั้น (ณัฐกร สงคราม, 2553 : 41)

3. ชั้นหลังอ่าน ชั้นตอนนี้เป็นชั้นประเมินความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาโดยการทำ
แบบทดสอบ ซึ่งมีขั้นตอนย่อยดังนี้

3.1 ปฏิบัติซ้ำเพื่อประเมิน ชั้นตอนนี้ครูให้นักศึกษาเลือกบทอ่านตามความสนใจของตนเอง
คนละ 1 เรื่อง จากบทอ่านที่ครูเตรียมให้แล้วตีความ โดยใช้วิธีการที่ได้เรียนมา เพื่อประเมินความสามารถ
ในการอ่านตีความประจำหน่วย ซึ่งสอดคล้องกับ Brock & Nagasaka (2005 : 23) ที่ได้กล่าวไว้ว่า
ชั้น Experience ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ประสบการณ์และสังเกตบทบาทหน้าที่ของวัจนปฏิบัติศาสตร์
ที่มีต่อการสื่อสาร

4. ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการอ่าน
ตีความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามประเภทของ
งานเขียนก็พบว่า นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการอ่านตีความร้อยแก้วหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีคะแนนความสามารถในการอ่านร้อยกรองหลังเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอน
ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รับการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน
ที่ชัดเจน อีกทั้งขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอนยังสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการเรียนการสอนหลายแนวคิด ทฤษฎี จึงส่งผลให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สาเหตุ
อีกประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนนั้น
เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตีความโดยตรง ดังที่ Yule (1996 : 3) และสุจริตลักษณ์ ดีผดุง (2552 : 1-2)
ได้กล่าวไว้ว่า วัจนปฏิบัติศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความหมายที่สื่อสารโดยผู้พูดหรือผู้เขียนและความหมาย
ที่ตีความโดยผู้ฟังหรือผู้อ่าน เป็นการวิเคราะห์ว่าผู้พูดต้องการให้ถ้อยคำที่พูดออกไปสื่อความหมายอะไร
รวมทั้งศึกษาเกี่ยวกับการที่ผู้รับสารสามารถอนุมานได้อย่างไรว่า การที่ผู้พูดพูดเช่นนั้นผู้พูดต้องการสื่อ
ความหมายอะไรหรือที่พูดเช่นนั้นต้องการสื่อความหมายอะไรเพิ่มเติมมากกว่าสิ่งที่พูดออกมา

ส่วนผลการศึกษาคำคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี
วัจนปฏิบัติศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งด้านเนื้อหาสาระ
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับ โดยอาจ
เป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นได้ออกแบบจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับ
การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาและนักศึกษา
เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนและความต้องการด้านเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน

การสอน และวิธีการวัดและประเมินผล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอน ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกัน ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม รูปแบบการเรียนการสอนทำให้นักศึกษาสามารถตีความได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจเป็นเพราะทฤษฎีวิจ্ঞนปฏิบัติศาสตร์เป็นการศึกษาภาษาที่สัมพันธ์กับบริบท ดังที่ Leech (1983 : 6) Mey (2001 : 6) และกฤษดาภรณ์ หงส์ดารมภ์ และธีรนุช โชคสุวณิช (2551 : 11-16) ได้กล่าวไว้ว่า วิจ্ঞนปฏิบัติศาสตร์เป็นการศึกษาภาษาที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับผู้ใช้โดยให้ความสำคัญกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการใช้ภาษาและกระบวนการทางปริชานที่ทำให้ผู้ใช้ภาษารับรู้และสามารถตีความเจตนาของผู้พูด ดังนั้นเมื่อนำทฤษฎีวิจ্ঞนปฏิบัติศาสตร์มาพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนจึงส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการอ่านตีความดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนทำให้เกิดแนวความคิดที่หลากหลาย มองโลกได้กว้างขึ้น และการทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดของแต่ละคน ทำให้เข้าใจวิธีคิดของคนอื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ในขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีขั้นตอนที่ให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการตีความเพื่อคัดเลือกข้อความที่ทุกคนภายในกลุ่มคิดว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด จากนั้นจึงออกมานำเสนอผลการตีความหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆ ฟัง เมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้วิธีคิดที่หลากหลายของบุคคลอื่นๆ จึงทำให้เกิดมุมมองทางความคิดใหม่ๆ และมองโลกได้กว้างขึ้น และการทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดของแต่ละคน ทำให้เข้าใจวิธีคิดของคนอื่น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นให้เครื่องมือผ่านการสาธิต เพราะเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้นักศึกษาเห็นแนวทางในการตีความ
2. ผู้สอนต้องคอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาขณะที่นักศึกษาทำ ใบงานเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ทฤษฎีวิจ্ঞนปฏิบัติศาสตร์วิเคราะห์ข้อความจากงานเขียนนั้นๆ ได้
3. ผู้สอนควรจะใช้วิธีการถามคำถามเพื่อให้นักศึกษาคิดหาคำตอบหรือค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ไม่ควรบอกคำตอบให้แก่ นักศึกษาโดยตรง
4. ผู้สอนจะต้องไม่ยึดความคิดของตนเองว่าถูกต้องเสมอหรือยึดติดกับคำตอบเพียงคำตอบเดียว หากคำตอบที่นักศึกษาตอบมีสาระสำคัญหรือมีประเด็นครบถ้วนแต่ใช้ภาษาที่แตกต่างจากที่ผู้สอนคิดไว้ ก็ควรถือว่าคำตอบของนักศึกษาเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

บรรณานุกรม

- กฤษดาวรรณ หงส์ลดาธรรม์ และธีรนุช โชคสุวณิช. (2551). **วิจัยปฏิบัติการ**. กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐกร สงคราม. (2553). **การออกแบบและพัฒนามัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี.พี.เอ็น. (1991) จำกัด.
- บาทย์น อิมสำราญ. (2557). **การใช้ภาษาไทย**. นครปฐม : บริษัท พี.เพรส จำกัด.
- วัลลดา หนูรูน. (2559). การวิจัยและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหงสประภาสประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 10 (1) : 59-72.
- สุจริตลักษณ์ ดีผดุง. (2552). **วิจัยปฏิบัติการเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุมิตรา ด่านพานิชย์. (2550). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาอังกฤษจากการอ่าน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวภัทร์ ทัพซ้าย. (2557). ผลของการใช้เทคนิคการสอน PMI ต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเหล่าจันทน์หนองท่อม จังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยธนบุรี**. 8 (2) : 56-68.
- แสงเดือน เจริญฉิม. (2552). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างเสริมมโนทัศน์และการแก้ปัญหาในวิชาฟิสิกส์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุสิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อธิมาศ มากจ้อย. (2553). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสหบทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุสิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุเทน ปัญญา. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Brock, M. N. & Nagasaka, Yoshie. (2005). Teaching Pragmatics in the EFL Classroom? SURE You Can?. **TESL Reporter**. 38 (1) : 17-26.

- Fauzul, Aufa. (2013). The Assessment Tool of L2 Learners' Pragmatic Competence : Written Discourse Completion Test (WDCT). **International Proceeding of Economics Development and Research**. 68 (1) : 113-117.
- Jing, Feng. (2007). **The Inspirations of Pragmatics Empathy on Foreign Language Teaching**. Master thesis in Foreign Language Teaching, Graduate School, Hubei University of Technology (People's Republic of China).
- Johnson, D. & Johnson, R. (1994). **Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, Individualistic learning**. Boston MA: Allyn and Bacon.
- Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. (2009). **Models of Teaching**. 8th ed. United States: Pearson Education.
- Leech, G. N. (1983). **Principle of Pragmatics**. New York: Longman Inc.
- Liu, Chia-Ning. (2007). **Pragmatics in Foreign Language Instruction: The Effects of Pedagogical Intervention and Technology on the Development of EFL Learners' Realization of 'Request'**. Doctor of Philosophy dissertation in Curriculum and Instruction, Graduate School, Texas A&M University.
- Mey, J. L. (2001). **Pragmatics : An Introduction**. 2nd ed. United Kingdom : Blackwell Publishing.
- Pressley, M. & Harris, K.R. (1993). What We Really Know about Strategy Instruction. In **Readings and Cases in Educational Psychology**. Needham Heights : Allyn & Bacon.
- Vygotsky, L.S. (1997). **Educational Psychology**. Florida : CRC Press LLC.
- Yule, G. (1996). **Pragmatics**. New York : Oxford University Press.